

»Gnavne gamle mænd« – om akkreditering i almen praksis

Tillid til sundhedsprofessionelles evner og kunnen har altid været af største betydning for modtagerne af sundhedsydelser. Tendensen i samfundet går i retning af, at dele af denne tillid sikres gennem opfyldelse af særlige standarder, som godkendes af en udefrakommende organisation.

Det er der grundlæggende intet nyt i. F.eks. har det at betegne sig som læge været en beskyttet titel, der betød, at man nød en særlig tillid. I dag omfatter det bl.a. særlige adgangskrav med en certificeret ungdomsudannelse, en internationalt godkendt universitetsuddannelse og en klinisk uddannelse med opnåelse af eksplicite kompetencer.

Et sådan initiativ er akkreditering, som nu er indført for almen praksis. De offentlige hospitaler har allerede været gennem denne proces – og nedlagt den igen. Akkrediteringen havde muligvis en positiv effekt på kvaliteten af kerneydelsen [1]. Mekanismen bag en mulig effekt er sandsynligvis en kombination af opmærksomhed på specifikke processer, implementering af viden i praksis og en motiverende faktor i arbejdet med kvaliteten. Alligevel er der forsat ret lille evidens for en relevant effekt af akkreditering i almen praksis [2, 3].

Akkrediteringen i almen praksis omfatter et mere eller mindre velunderbygget standardsæt af aktiviteter, herunder en patientevaluering og en slutevaluering, der er foretaget af en ekstern evaluering [4].

For at dette skal kunne føre til en positiv udvikling, er det naturligvis væsentligt, at de involverede sundhedspersoner har en befordrende indstilling til akkrediteringen. Derfor satte en større gruppe anført af *Waldorff* sig for at beskrive praktiserende lægers indstilling til akkreditering i almen praksis, inden man var begyndt selve programmet [5] (dette nummer af Ugeskrift for Læger s. 1698). En sådan viden vil kunne give en idé om, hvordan man skal gennemføre akkrediteringsprogrammet.

I en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige danske praktiserende læger og med 56% besvarelse, fandt forfatterne, at næsten halvdelen af lægerne var negative, og kun hver femte læge var positiv over for akkreditering i almen praksis. De negative læger var i høj grad overbeviste om, at der var tale om ekstern kontrol

og i nærmest uendelig lille grad tale om kvalitetsudvikling.

Med stor tydelighed hang en negativ indstilling sammen med at være utilfreds med sin jobsituation, at tilhøre de ældste læger og at være mand. Og måske er netop denne gruppe af praktiserende læger kendetegnet ved at være i mindre praksis med en organisationsform, der på samme tid kan virke umulig at ændre og med rette motivation måske er en af de mest dynamiske overhovedet.

Den danske akkreditering i almen praksis skal således bl.a. kunne motivere til at ændre indstilling til, at andre skal godkende ens praksis, og til samtidig at ville kæmpe for den almenmedicinske kerneydelse.

Forsøget med akkreditering af almen praksis følges op af en række forskningsprojekter, og det bliver yderst interessant at se, om man med denne viden om lægernes indstilling vil være i stand til at skabe en motivation for akkreditering. Og om man kan se igennem, at så stor en andel af lægerne ser akkreditering som en kontrolforanstaltning. Betydningen af, at administratorer i den sammenhæng viser tillid til almen praksis, kan få en helt særlig og central betydning.

LITTERATUR

1. Falstie-Jensen AM, Larsson H, Hollnagel E et al. Compliance with hospital accreditation and patient mortality: a Danish nationwide population-based study. *Int J Qual Health Care* 2015;27:165-74.
2. Flodgren G, Pomey MP, Taber SA et al. Effectiveness of external inspection of compliance with standards in improving healthcare organisation behaviour, healthcare professional behaviour or patient outcomes. *Cochrane Database Syst Rev* 2011;11:CD008992.
3. Nouwens E, van Lieshout J, Bouma M et al. Effectiveness of improvement plans in primary care practice accreditation: a clustered randomized trial. *PLoS One* 2014;9:e114045.
4. www.ikas.dk/deltagere-i-ddkm/almen-praksis/ddkm-for-almen-praksis (8. juni 2016).
5. Waldorff FB, Nicolaisdóttir DS, Kousgaard MB et al. Almost half of the Danish GPs have negative a priori attitudes towards a mandatory accreditation programme. *Dan Med J* 2016;63(9):A5266.

LEDER

Peter Vedsted

Ugeskr Læger
2016;178:V68562

KORRESPONDANCE:

Peter Vedsted,
Institut for Folkesundhed
– Forskningsenheden
for Almen Praksis, Aarhus
Universitet. E-mail:
p.vedsted@ph.au.dk

INTERESSEKONFLIKTER:
ingen. Forfatterens ICMJE-formular er tilgængelig sammen med lederen på Ugeskriftet.dk